

Talousvaliokunta

Selvitys eduskunnan perustuslaissa turvatun tiedonsaantioikeuden toteutumisesta

Perustuslakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Selvitys eduskunnan perustuslaissa turvatun tiedonsaantioikeuden toteutumisesta (O 35/2020 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten perustuslakivaliokunnalle.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt talousvaliokunnan lausuntoa omassa asiassaan O 35/2020 vp koskien valiokuntien tiedonsaantia valtioneuvostolta. Talousvaliokunta pitää valtiopäiväasioiden käsittelyprosessin tarkastelua ja pyrkimystä menettelyjen kehittämiseen tarpeellisena ja tervetulleena ja tuo tässä lausunnossaan esille keskeisimpinä pitämiään seikkoja.

Valiokunnan tekemät tietopyynnot. Perustuslakivaliokunnan kysymys kohdistuu ensisijaisesti siihen, kuinka valiokunta on saanut pyynnöstään kannanmuodostusta ja päätöksentekoa varten tarvitsemaansa tietoa valtioneuvostolta. Talousvaliokunta toteaa, että valtioneuvosto on toimittanut valiokunnan pyytämät tiedot ripeästi ja kattavasti, eikä sillä ole huomauttamista menettelyihin tältä osin.

Asianmukaisen valiokuntakäsittelyn edellytykset. Talousvaliokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että yksinomaan tiedontarpeeseen vastaaminen ei ole riittävä tae valiokuntakäsittelyn asianmukaisesta toteutumisesta. Talousvaliokunta ilmaisee kasvavan huolensa siitä, että sen käsiteltäväksi tulevat valtiopäiväasiat saadaan eduskuntakäsittelyyn aikataululla, joka usein ei ole mahdollistanut niiden käsittelyä sellaisella perinpohjaisuudella, mitä lainsäädännön yhteiskunnallinen merkitys olisi edellyttänyt. Esimerkiksi valiokunnan tavoite antaa asiantuntijoilleen vähintään viikko aikaa lausuntonsa laatimiseen on yhä useammin käynyt mahdottomaksi. Valiokunta huomauttaa, että aikataulujen kiireellisyys ei ole koskenut ainoastaan viimeaikaisia poikkeusolojen lainsäädäntökokonaisuuksia, vaan kehityssuunta on ollut nähtävissä jo huomattavasti aikaisemmin ja koskenut yhä useampaa lainsäädäntöesitystä. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota EU-ministerivaliokuntien, suuren valiokunnan ja erikoisvaliokuntien työskentelyyn ja työnjakoon.

Valiokunnan lausunto TaVL 10/2020 vp

Valtiopäiväasiakirjojen tietosisältö. Talousvaliokunnan toimialasta johtuen merkittävä osa sen työstä on EU:n toimivallan alaan kuuluvaa lainsäädäntöä. Tämä merkitsee valtioneuvoston kirjelmien suurta osuutta valiokunnan kokonaistymäärästä ja sitä, että näissä valiokunnan tarkasteluun tulevista asioista käsittelyn aikataulun reunaehdot eivät ole kaikilta osin valtioneuvoston toimista riippuvaisia. Tällöin korostuu tarve asiakirjojen tietosisällön kattavuudelle ja selkeydelle ja erityisesti asioiden koordinaatiolle. Talousvaliokunta toteaa, että vaikka valtiopäiväasiakirjat ovat erikseen tarkasteltuina selkeitä, asioiden muodostama kokonaisuus ja riippuvuussuhteet kumulaatiovaikutuksineen (U 9/2020 vp, U 12/2020 vp, E 39/2020 vp) ovat osin jääneet epäselviksi.

Asiantuntijat. Talousvaliokunta pitää valtioneuvoston asiantuntijoiden ammattitaitoa hyvänä ja ilmaisee tyytyväisyytensä valtioneuvoston esittelijöiden perehtyneisyydestä kukin omaan alansa.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Talousvaliokunta esittää,

että perustuslakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 27.5.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juhana Vartiainen kok
varapuheenjohtaja Arto Pirttilahti kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Pia Kauma kok
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Sakari Puisto ps
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Janne Sankelo kok
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väättäinen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller